

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра економіки та безпеки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С.В.

10. 2013р.

ЦІНОУТВОРЕННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки Бакалавр

галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво

напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”

Робоча програма навчальної дисципліни “ Ціноутворення ” для студентів
напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”.

“ ” _____ . 2013 р. – 12 с.

Розробник: Колосок А. М., старший викладач кафедри економіки і безпеки підприємства

Рецензент: Ліпич Л. Г., декан інституту економіки та менеджменту, зав. кафедри економіки і безпеки підприємства, д.е.н., проф.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки і безпеки підприємства

протокол № 1 від 29.08. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ліпич Л. Г.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 04 .09. 2013 р.

Перезабвержено на запитанні кафедри економіки та безпеки підприємства протокол N11 від 08.06.2015

зоб. коп.

А.О. Куршник

Голова науково-методичної комісії інституту _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 16.10.2013 р.

Перезабвержено на запитанні кафедри економіки та безпеки підприємства протокол N1 від 26.08.2014

зоб. коп.

Л. Г. Ліпич

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни “Ціноутворення ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямку 6.030504 – “Економіка підприємства “.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні та практичні засади ціноутворення, особливості та передумови процесу ціноутворення в Україні та світі, вивчення та аналіз процесів ціноутворення в умовах ринку.

Міждисциплінарні зв'язки: “Мікроекономіка”, “Макроекономіка”, “Економіка підприємства” , “Організація виробництва“.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Теорія ціноутворення.
2. Ціноутворення на рівні підприємства та держави.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	0305 – Економіка та підприємництво	Вибіркова
Модулів 2	6.030504 – “Економіка підприємства “	Рік підготовки 4
Змістових модулів 2		Семестр 7
ІНДЗ: є		Лекції 18 год.
Загальна кількість годин 108		Практичні (семінари) 18 год.
Тижневих годин	Бакалавр	Лабораторні год.
аудиторних 2		Самостійна робота 38 год.
самостійної роботи 2		Індивідуальна робота 34 год.
індивідуальної роботи 2		Форма контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Ціноутворення ” є освоєння теоретичних і методичних основ ціноутворення, а також набуття певного досвіду встановлення цін на продукцію підприємства.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Ціноутворення ” є розкриття теоретичних засад ціноутворення; методики формування цін та її окремих елементів; сутності методів ринкового ціноутворення; особливостей установлення цін на зовнішньому ринку; методологічних підходів до розробки цінової політики та стратегії підприємства; цілей і методів державного регулювання цін та його впливу на економічні процеси.

Після опанування дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність та принципи ціноутворення;
- місце ціноутворення в загальній системі управління підприємством;
- чинне законодавство щодо здійснення Ціноутворення;
- зовнішні й внутрішні чинники, що впливають на формування ціни;
- методологію ціноутворення.

вміти:

- здійснювати аналіз собівартості продукції;
- формувати цінову стратегію розвитку підприємства;
- володіти методологією та критеріями формування ціни;
- розробляти коштористну документацію ;
- володіти методами та засобами прийняття управлінських рішень з ціноутворення в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія ціноутворення

ТЕМА 1. Теоретичні основи ціноутворення

Основні теорії ціноутворення. Теорія трудової вартості, теорія витрат виробництва, теорія трьох чинників, теорія граничної корисності, неокласична теорія.

Попит і пропозиція як цінові чинники. Закон попиту. Взаємодія попиту і пропозиції, ціна рівноваги. Цінова еластичність, коефіцієнти еластичності. Еластичність попиту та її чинники. Еластичність пропозиції.

Формування цін залежно від типу ринку. Політика ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Особливості встановлення цін на ринку монополістичної конкуренції. Олігополія як чинник ціноутворення. Формування цін в умовах монополії.

ТЕМА 2. Види та функції цін

Система цін. Ціни світового та внутрішнього ринків. Класифікація цін за рівнем свободи. Диференціація цін за галузевою формою продукції. Ціна підприємства і ціна реалізації, їх взаємозв'язок. Класифікація цін за територіальним поширенням. Урахування в цінах витрат з доставки продукції до споживача. Франкування цін на внутрішньому ринку. Довідкові та ціни фактичних угод. Стартові та лімітні ціни. Сезонні ціни. Зв'язок між цінами, що функціонують в економіці.

Обліково-інформаційна функція ціни та її роль в економіці. Розподільча функція. Стимулююча і балансуєча функції ціни та їх взаємозв'язок. Функція ціни як засіб раціонального розміщення виробництва.

ТЕМА 3. Склад ціни та формування її елементів

Склад ціни. Обов'язкові та необов'язкові елементи ціни. Структура ціни. Роль витрат у формуванні ціни. Групування витрат за елементами та статтями калькуляції. Склад собівартості за новими Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Методи обліку витрат у ціноутворенні. Суть методу обліку повних витрат та його недоліки. Метод обліку прямих витрат. Маржинальний дохід.

Методи визначення в ціні прибутку. Нормативний метод. Граничні та розрахункові нормативи рентабельності. Залишковий метод визначення прибутку в ціні.

Формування в ціні товарних податків. Акцизний збір, ставки акцизного збору.

Податок на додану вартість і його визначення в ціні.

Посередницько-збутові та торговельні надбавки як самостійні елементи ціни. Їх склад та порядок визначення. Умови застосування торгово-посередницьких знижок.

ТЕМА 4. Методи ринкового ціноутворення

Витратні методи ціноутворення. Метод повних витрат. Метод надбавок. Метод беззбитковості та цільового прибутку. Графік беззбитковості. Визначення точки беззбитковості аналітичним шляхом.

Методи, що спираються на попит. Метод балової оцінки. Визначення ціни методом прямих витрат та умови ефективності його застосування.

Методи з орієнтацією на конкуренцію. Метод лідера та сфера його поширення. Питома ціна та параметричні індекси якості. Індиферентна ціна.

Особливості визначення цін на продукцію виробничо-технічного призначення. Основні положення визначення ціни методом відносної оцінки технічного рівня продукції.

Метод тендерного ціноутворення та сфери його застосування

Змістовий модуль 2. Ціноутворення на рівні підприємства та держави

ТЕМА 5. Ціноутворення на зовнішньому ринку

Особливості формування цін на зовнішньому ринку. Світові ціни та їх характеристика. Біржові котирування. Ціни товарних аукціонів. Ціни торгів. Ціни міжнародних контрактів та способи їх фіксації. Врахування в цінах базисних умов поставок. Правила «Інкотермс-2000».

Особливості встановлення цін на експортно-імпорту продукцію. Визначення експортних цін та врахування в їх складі товарних податків. Індикативні ціни.

Формування цін на імпорту продукцію. Визначення митної вартості. Встановлення в цінах ввізного мита, митних зборів та акцизного збору. Визначення ціни придбання товару.

ТЕМА 6. Цінова політика підприємства

Цінова політика підприємства та її основні цілі. Необхідність проведення аналізу умов беззбитковості та його завдання. Визначення мінімальної зміни обсягу реалізації за умови зміни самої ціни. Умови досягнення беззбитковості при зміні ціни та змінних витрат. Вплив на беззбитковий приріст реалізації зміни постійних витрат. Графік досягнення беззбитковості продажу при одночасній зміні ціни та постійних витрат. Визначення беззбиткової зміни ціни продажу в умовах пасивного ціноутворення.

Цінова стратегія підприємства та її види. Стратегія низьких цін та умови її ефективності. Стратегія високих цін та умови її ефективності. Переваги та недоліки стратегії високих цін. Стратегія нейтрального ціноутворення. Особливості формування цінової стратегії на певні асортиментні групи товарів. Визначення співвідношення цін на взаємозамінні товари.

Система цінових знижок. Кількісні цінові знижки. Розробка шкали кількісних кумулятивних знижок. Знижки за швидкість платежу, сезонні, дилерські та інші види знижок.

ТЕМА 7. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси

Цінова політика держави та її основні цілі. Необхідність державного регулювання цін. Основні форми втручання держави у процес ціноутворення. Пряме регулювання цін та його методи. Непрямі методи державного регулювання цін. Цілі державного регулювання цін. Регулювання цін на продукцію монопольних утворень. Декларування цін.

Система органів ціноутворення, їхні завдання та функції. Контроль за

додержан-ням дисципліни цін. Система органів контролю за цінами.

Вплив на економіку втручання держави у процеси ціноутворення шляхом введення фіксованих, або граничних цін. Товарний дефіцит та його вплив на ринкові ціни. Вплив на рівноважну ціну акцизного збору та податку на додану вартість. Розподіл податкового тягаря між виробниками та споживачами продукції. Економічні наслідки запровадження ввізного мита в цінах на імпортовану продукцію.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Змістовий модуль 1. Теорія ціноутворення</i>							
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення	14	2	2		5	5	
Тема 2. Види та функції цін	14	2	2		5	5	
Тема 3. Склад ціни та формування її елементів	14	2	2		5	5	
Тема 4. Методи ринкового ціноутворення	14	2	2		5	5	
<i>Змістовий модуль 2. Ціноутворення на рівні підприємства та держави</i>							
Тема 5. Ціноутворення на зовнішньому ринку	14	2	2		5	5	
Тема 6. Цінова політика підприємства	14	4	4		5	5	
Тема 7. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси	20	4	4		4	8	
Усього годин	108	18	18		34	38	

5. Теми практичних (семінарських) / лабораторних занять

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	<p style="text-align: center;">ТЕМА 1. Теоретичні основи ціноутворення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ціна як інструмент економіки 2. Теорії, що визначають цінність товару 3. Суть процесу ціноутворення 4. Система цін і ознаки, покладені в її основу 	2
2	<p style="text-align: center;">ТЕМА 2. Види та функції цін.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікаційні ознаки цін 2. Види цін за ступенем врахування в них витрат і прибутку 3. Види цін у контрактах купівлі-продажу 4. Види цін за часом їх дії 5. Види цін залежно від врахування в них транспортних витрат 6. Ціни, які використовуються в обліку й статистиці, та інші види цін 	2
3	<p style="text-align: center;">ТЕМА 3. Склад ціни та формування її елементів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витрати підприємства як основа формування ціни 2. Собівартість: її склад та види 3. Елементи системи калькулювання 4. Методи калькулювання продукції 5. Класифікація витрат за елементами 6. Витрати, що не включаються до собівартості реалізованої 	2
4	<p style="text-align: center;">ТЕМА 4. Методи ринкового ціноутворення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи ринкового ціноутворення 2. Методи розрахунку цін орієнтовані на витрати 3. Методи розрахунку цін орієнтовані на попит 4. Формування цін з урахуванням конкуренції 5. Формування цін за допомогою нормативів рентабельності. Торговельні знижки та надбавки 	2
5	<p style="text-align: center;">ТЕМА 5. Ціноутворення на зовнішньому ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види цін у зовнішній торгівлі 2. Митне регулювання ціноутворення 3. Індикативні ціни 4. Особливості укладання зовнішньоторговельних контрактів 5. Сертифікат походження у зовнішньоекономічній діяльності 6. Умови «ІНКОТЕРМС» 7. Особливості визначення митної вартості товарів із стосуванням умов «ІНКОТЕРМС» 8. Антидемпінгові заходи 	2
6	<p style="text-align: center;">ТЕМА 6. Цінова політика підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування цінової політики 2. Постановка завдань ціноутворення 3. Визначення попиту 4. Оцінка витрат 5. Аналіз цін і товарів конкурентів 6. Вибір методу ціноутворення 7. Встановлення остаточної ціни 	4

Продовження таблиці 3

7	ТЕМА 7. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси	4
	1. Основні засади державного регулювання цін	
	2. Форми і методи державного регулювання цін	
	3. Повноваження органів державного регулювання цін	
	4. Державне регулювання цін монопольних утворень	
	5. Контроль за додержанням державної дисципліни цін	
	6. Практика державного регулювання цін	
	Разом	18

6. Самостійна робота

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення	5
2	Тема 2. Види та функції цін	5
3	Тема 3. Склад ціни та формування її елементів	5
4	Тема 4. Методи ринкового ціноутворення	5
5	Тема 5. Ціноутворення на зовнішньому ринку	5
6	Тема 6. Цінова політика підприємства	5
7	Тема 7. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси	8
	Разом	38

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота має за мету поглибити знання з дисципліни “Ціноутворення”. Вона передбачає написання та презентацію на практичному занятті реферату за однією з наведених нижче тем.

Теми рефератів

1. Ціна як інструмент економіки
2. Теорії, що визначають цінність товару
3. Суть процесу ціноутворення
4. Система цін і ознаки, покладені в її основу
5. Класифікаційні ознаки цін
6. Види цін за ступенем урахування в них витрат і прибутку
7. Види цін і тарифів залежно від ступеня самостійності підприємств
8. Види цін у контрактах купівлі-продажу
9. Ціни зовнішнього й внутрішнього ринків
10. Види цін залежно від регіону реалізації
11. Види цін за часом їх дії
12. Види цін залежно від урахування в них транспортних витрат
13. Ціни, що використовуються в обліку й статистиці, та інші види цін
14. Склад і структура ціни

15. Витрати підприємства як основа формування ціни
16. Собівартість: її склад та види
17. Види калькуляцій та елементи системи калькулювання
18. Класифікація витрат за елементами
19. Витрати, що не включаються до собівартості реалізованої продукції
20. Основні засади державного регулювання цін
21. Форми і методи державного регулювання цін
22. Повноваження органів державного регулювання цін
23. Державне регулювання цін монопольних утворень
24. Контроль за додержанням державної дисципліни цін
25. Практика державного регулювання цін у деяких країнах світу
26. Формування цінової політики
27. Постанова завдань ціноутворення
28. Визначення попиту
29. Оцінка витрат
30. Аналіз цін і товарів конкурентів
31. Вибір методу ціноутворення
32. Встановлення остаточної ціни
33. Суть та види цінових знижок
34. Вплив знижок на фінансовий стан підприємства
35. Особливості використання цінових знижок і надбавок у деяких галузях народного господарства
36. Пошук інформації про ціни
37. Види цін у зовнішній торгівлі
38. Механізм розрахунку зовнішньоторговельних цін
39. Система поправок до зовнішньоторговельних цін
40. Митне регулювання ціноутворення
41. Особливості визначення митної вартості
42. Індикативні ціни
43. Особливості укладання зовнішньоторговельних контрактів
44. Сертифікат походження у зовнішньоекономічній діяльності
45. Митна політика інших країн
46. Умови «ІНКОТЕРМС»
47. Особливості визначення митної вартості товарів із застосуванням умов «ІНКОТЕРМС»
48. Оптимізація умов постачання
49. Поняття товарної біржі
50. Фундаментальний аналіз біржових цін

8. Методи та засоби навчання

У початковому процесі застосовують: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; бесіди і пояснення; практичні заняття; самостійна та індивідуальна робота студентів; виконання індивідуального

науково-дослідного завдання.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-залікаційної сесії, передбаченої навчальним планом.

Перелік питань до підсумкового контролю успішності

навчання у формі заліку

1. Дайте визначення ціни як економічної категорії.
2. Які теорії вартості відомі Вам?
3. Дайте характеристику процесу ринкового ціноутворення.
4. Що розуміють під поняттям «методологія ціноутворення»?
5. Які існують принципи ціноутворення?
6. Які умови визначають цінову поведінку учасників господарського процесу?
7. Які основні елементи формують систему цін?
8. Які характерні риси ринкового ціноутворення?
9. Дайте характеристику цінам, які використовуються на різних стадіях товароруху.
10. Які різновиди оптових цін відомі Вам?
11. Наведіть приклади фіксованих та регульованих цін.
12. Які види цін відносяться до договірних? Чому?
13. Поясніть особливості встановлення цін в контрактах купівлі-продажу.
14. Дайте означення демпінгових цін. До якої класифікаційної групи відносяться ці ціни?
15. Які типи франко цін існують у внутрішній торгівлі?
16. Охарактеризуйте методи встановлення цін залежно від врахування в них транспортних витрат.
17. Як визначається величина оптової націнки?
18. Який склад оптової ціни виробника?
19. Які складові елементи входять до роздрібної націнки?
20. Які витрати підприємства-виробника входять у склад ціни?
21. З яких джерел покриваються капітальні витрати підприємства?
22. Як визначається виробнича собівартість продукції?
23. Як формується собівартість реалізованої продукції?
24. Що розуміють під поняттям «калькуляція»?
25. Перерахуйте типові калькуляційні статті.
26. Наведіть приклади цін на товари (послуги), які розраховуються на основі кошторисної вартості.
27. Які витрати не включаються до собівартості продукції, але входять у склад ціни?
28. Які максимальні торгові знижки відомі Вам?

29. Наведіть приклади основних видів цінових знижок.
30. В яких випадках, на Вашу думку, варто надавати сервісну знижку, а в яких – сервісну надбавку?
31. Для яких видів цінових знижок є характерним принцип «накладанням»?
32. Які цінові підходи варто використовувати для заохочення подальшої співпраці із великим оптовиком?
33. Як цінові знижки впливають на фінансовий стан підприємства?
34. Покращення яких фінансових показників діяльності підприємства можна досягнути використовуючи виважену цінову політику?
35. Охарактеризуйте особливості використання цінових знижок та надбавок у різних галузях народного господарства.
36. Охарактеризуйте основні види світових цін.
37. Як практично розраховується рівень світових цін?
38. Як формуються експортні ціни?
39. Які основні елементи імпортової ціни?
40. Як у ціні можна врахувати певні особливості якості експортно-імпортової продукції?
41. Охарактеризуйте особливості визначення митної вартості товарів.
42. Визначте напрямки формування індикативних цін в Україні.
43. Які особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів?
44. Як визначається країна-походження товарів в експортно-імпортних операціях ?
45. Як визначається ціна на продукцію, що реалізується через магазин безмитної торгівлі ?
46. Яку зовнішньоторговельній ціні визначаються умови транспортування продукції?
47. Які особливості використання уніфікованих умов постачання у зовнішній торгівлі?
48. Дайте характеристику основних умов «Інкотермс».
49. Які особливості врахування умов «Інкотермс» при визначенні митної вартості товару?
50. В чому суть оптимізації умов постачання при укладанні контрактів?
51. Опишіть особливості порушення процедури антидемпінгового розслідування щодо імпорту товарів в Україну.
52. Які санкції застосовуються до порушників антидемпінгових заходів?
53. Які існують інструменти подолання демпінгу імпорту товарів в Україну?
54. Побудуйте словесний алгоритм методики розрахунку і встановлення ціни на товар.
55. Яких основних цілей можна досягнути продавцю при дотриманні політики встановлення низьких цін?
56. Яку мету можуть переслідувати продавці при встановленні високих цін на свою продукцію?
57. Які фактори можуть знижувати еластичність попиту на продукцію?

58. Який фактор визначає нижню межу ціни?
59. Який фактор визначає верхню межу ціни?
60. За якими показниками проводять аналіз цін конкурентів при формуванні ціни?
61. Дайте характеристику позитивних і негативних сторін витратних методів ціноутворення.
62. В чому сутність маркетингового ціноутворення?
63. Які додаткові умови впливають на встановлення остаточної ціни на товар?
64. Які причини існування державного регулювання цін у ринковій економіці?
65. Як визначають межі державного регулювання ціноутворення?
66. Наведіть приклади економічних методів регулювання ціноутворення.
67. Які методи державного регулювання ціноутворення належать до адміністративних?
68. Які форми та методи цінового регулювання є найбільш прийнятними для сучасної Української економіки?
69. Наведіть приклади товарів, на які не поширюється регулювання рівня рентабельності.
70. В чому сутність розмежування повноважень органів державного регулювання цін?
71. Які форми регулювання цін на продукцію монопольних утворень використовуються в Україні?
72. Перерахуйте товари щодо яких запроваджено обов'язкове декларування зміни цін і тарифів.
73. Яка відповідальність передбачена за порушення державної дисципліни цін?
74. Наведіть приклади світового досвіду державного регулювання цін.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: завдання для практичних занять, тестові завдання, практичні задачі, індивідуальне науково-дослідне завдання, завдання для самостійної роботи, залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Формою організації поточного контролю знань студентів є опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання практичних задач, перевірка результатів виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання.

Формою організації підсумкового контролю знань студентів є залік. Підсумкова семестрова оцінка (за 100-бальною шкалою) визначається як сума складових:

- сумарної кількості балів за усну відповідь, розв'язування задач та поточне тестування з відповідних тем та лабораторної роботи (30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (10 балів);
- оцінки за залік (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (max = 40 балів)							Підсумковий контроль (max = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2					
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			ІНДЗ	Залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
4	4	4	4	4	4	6	10	60	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
67 – 74	D	Задовільно
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незадовільно

12. Методичне забезпечення

Колосок А. М. Ціноутворення. Методичні вказівки для індивідуальної роботи / А. М. Колосок– Луцьк : ПП "Поліграфія", 2013. – 22 с.

Колосок А. М. Ціноутворення. Методичні вказівки для самостійної роботи / А. М. Колосок – Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2013. – 19 с.

13. Список джерел

1. Дугіна С. І. Маркетингова цінова політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / С. І. Дугіна. – К. : КНЕУ, 2005. – 135 с.
2. Ерухимович И. Л. Ценообразование: Учебно-методическое пособие / И. Л. Ерухимович. – К. : МАУП, 2005. – 178 с.
3. Желтякова И. А. Цены и ценообразование. Краткий курс (учебное пособие) / И. А. Желтякова, Г. А. Маховикова, Н. Ю. Пузыня. – СПб. : Издательство “Питер”, 2003. – 208 с.
4. Иваниенко В. В. Ценообразование: Учебное пособие / В. В. Иваниенко. – Х. : Издательский Дом «ИНЖЭК», 2004. – 147 с.
5. Кайлюк Є. М. Маркетингова політика ціноутворення на підприємствах міського господарства: Навч. – метод. посібник / Є. М. Кайлюк. – К. : Кондор, 2001. – 182 с.
6. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. / Ф. Котлер. - М. :Бизнес-книга, 2004 г. – 242 с.
7. Липсиц И.В. Коммерческое ценообразование: Учебник / И. В. Липсиц. – М. : Издат-во БЕК, 2004 г. – 157 с.
8. Литвиненко Я.В. Сучасна політика ціноутворення: Навч. посіб. / Я. В. Литвиненко. – К. : МАУП, 2004. – 183 с.
9. Тормоса Ю. Г. Ціни та цінова політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Ю. Г. Тормоса. – К. : КНЕУ, 2008. – 194 с.
10. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – К. : Кондор, 2008. - 212 с.
11. Шуляк П.Н. Ценообразование: Учебно-практическое пособие / П. Н. Шуляк. – М. : Издат. Дом “Дашков и К”, 2008. – 208 с.